

Activitat d'urgències. Catalunya 2019

L'[Informe breu núm. 1](#) recull la tipologia dels recursos d'atenció urgent, la seva distribució en el territori i les dades bàsiques d'activitat, que s'han anat actualitzant en informes posteriors. L'informe actual presenta la descripció de l'atenció a les urgències i demandes d'atenció immediata notificades al Servei Català de la Salut (CatSalut) durant l'any 2019.

La taxa d'urgències ha augmentat en els darrers anys, però el 2019 es manté estable respecte l'any anterior.

Activitat 2019

7.976.598 urgències ateses

6.418 (0,1%) més que l'any anterior

1.053,6 urgències per 1.000 habitants

Tipus de recurs	N	%
Hospitals	3.792.935	47,55
CUAP¹	1.222.555	15,33
Atenció al centre	1.205.251	15,11
Atenció al domicili	17.304	0,22
AC²	1.822.630	22,85
Atenció al centre (CAP)	1.596.958	20,02
Atenció al domicili	130.485	1,64
Atenció telefònica	95.187	1,19
SEM³	1.138.478	14,27
061 operador no sanitari	16.449	0,21
061 consultor sanitari	242.716	3,04
Ambulància suport vital bàsic	732.704	9,19
Ambulància suport vital avançat	142.913	1,79
Helicòpter	3.696	0,05
TOTAL	7.976.598	100,0

¹ CUAP: centre d'urgències d'atenció primària.

² Atenció continuada (AC): de dilluns a divendres de 20 a 8 h, dissabte i diumenge tot el dia. Les visites d'atenció primària a través de les tecnologies de la informació i comunicació (TIC) han augmentat considerablement, en general, però no s'han inclòs per canvis en els criteris de notificació.

³ SEM: Sistema d'Emergències Mèdiques. Les urgències d'afectats que han requerit la mobilització de més d'un recurs es compten com un sol episodi al qual s'adjudica el recurs mobilitzat de nivell més alt.

Font: Conjunt mínim bàsic de dades d'urgències (CMBD-UR) i d'atenció primària (CMBD-AP)

Als hospitals s'han atès 103.106 urgències més que el 2018 i als CUAP s'han fet 63.623 visites més al centre. Durant el 2019 ha disminuït l'activitat de l'atenció primària en general, fet que probablement ha repercutit en un decrement del 9% de les visites d'AC.

Mitjana d'urgències diàries	2018	2019
Hospitals	10.109	10.392
CUAP	3.193	3.349
AC	5.485	4.994
SEM	3.275	3.119

Els serveis sanitaris públics atenen, de mitjana, 21.854 demandes d'atenció urgent cada dia.

La **mitjana diària d'urgències** es manté força estable al llarg de l'any en tots els tipus de recurs i augmenta lleugerament a l'hivern i a l'estiu.

Com en els darrers anys, augmenta l'activitat atesa als CUAP i **disminueixen les visites d'AC**, sobretot les d'**atenció telefònica**.

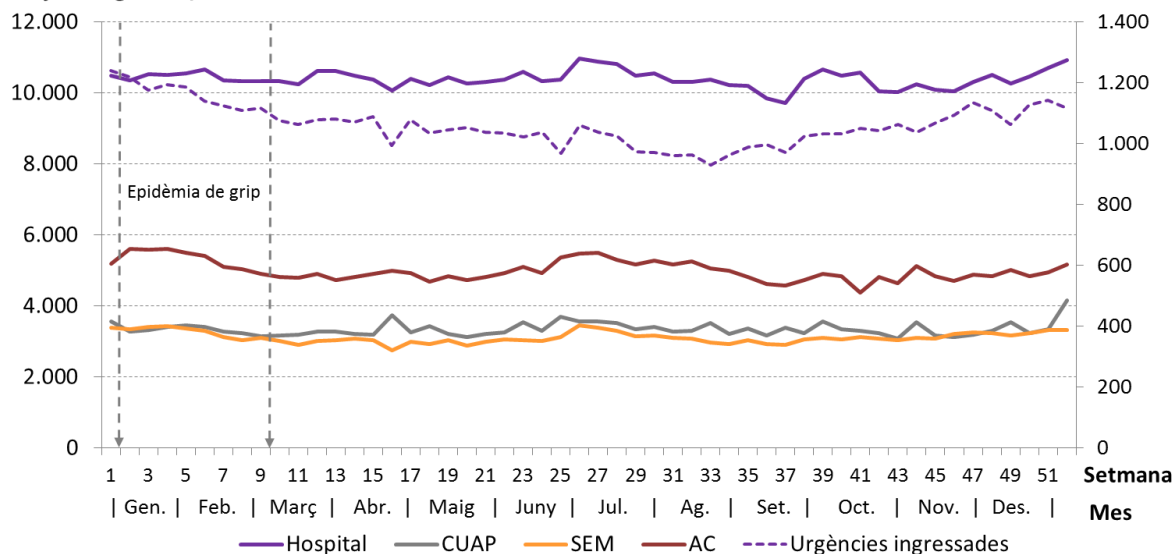
Al **SEM**, han augmentat les urgències amb mobilització d'**helicòpter** per la major utilització d'aquest recurs per donar resposta medicalitzada a les emergències i per la consolidació del vol nocturn iniciat l'any 2018.

El 94% de les urgències són **finançades** pel CatSalut. L'1,9% de les urgències ateses als CUAP i l'1,5% de les ateses als hospitals corresponen a residents a d'altres comunitats autònomes.

Els accidents de trànsit representen el 3,9% de les urgències del SEM i l'1,3% de les hospitalàries.

Mitjana urgències/dia

Mitjana ingressos/dia

El nombre d'urgències varia lleugerament al llarg de l'any, en tots els dispositius, en relació amb la **situació epidemiològica** (grip i altres brots epidèmics, cops de calor, etc.) i els períodes de vacances i dies festius.

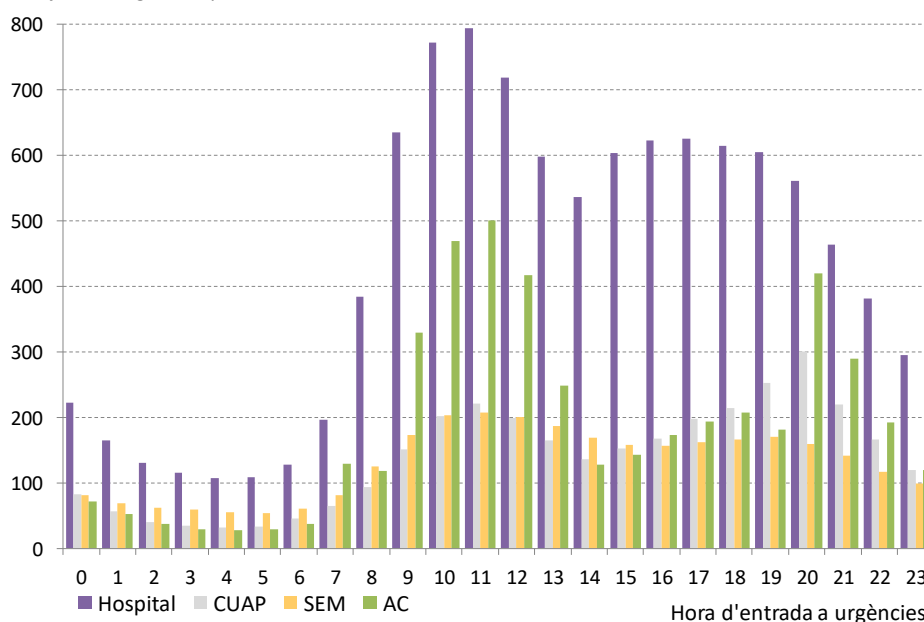
Durant la temporada gripal, l'estada mitjana a urgències dels pacients atesos als hospitals és de 38 minuts més que durant la resta de l'any.

En el període de grip, l'augment d'activitat més considerable es produeix a les **consultes d'AC**. Les urgències hospitalàries que requereixen ingrés al mateix centre disminueixen lleugerament, però els pacients estan més temps a urgències.

En general, les urgències es distribueixen de manera força estable al llarg de la setmana, excepte els **dissabtes i diumenges**, en què es produeix un augment molt significatiu en l'**activitat d'AC** i, en menor proporció, dels CUAP i del SEM.

Als hospitals, entre les 10 h i les 11 h del matí s'atenen més de 700 urgències cada hora, de mitjana, i a la tarda, entre les 15 h i les 19 h, més de 600.

Mitjana d'urgències per hora

El **53%** de totes les urgències corresponen a **dones**.

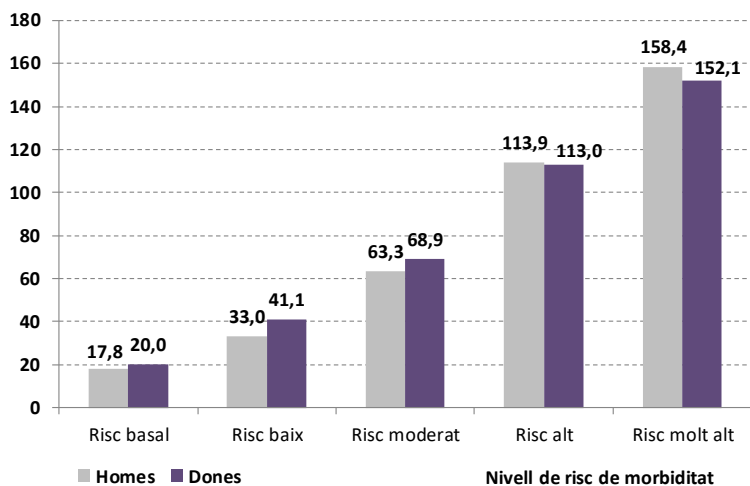
Les dones en edat fèrtil causen 1,4 vegades més urgències hospitalàries que els homes de la mateixa edat, i les majors de 75 anys són les que requereixen més recursos del SEM.

Grup d'edat (anys)	Hospitals		CUAP		SEM		AC	
	Homes (%)	Dones (%)	Homes (%)	Dones (%)	Homes (%)	Dones (%)	Homes (%)	Dones (%)
≤ 14	9,9	8,3	8,4	7,4	4,1	3,1	8,1	7,4
15-44	15,2	20,6	21,7	23,5	12,7	11,9	15,1	17,9
45 - 64	10,3	10,5	10,5	11,7	10,3	8,9	11,4	12,8
65 - 74	4,7	5,1	3,0	4,2	6,1	5,9	4,5	5,3
75 - 84	4,2	5,0	2,4	3,6	8,0	10,2	4,0	5,4
≥ 85	2,4	3,8	1,3	2,3	6,6	12,2	2,8	5,2
Total	46,6	53,4	47,2	52,8	47,8	52,2	46,0	54,0

Sense dades o erroni: 2,4%.

S'han analitzat les **urgències hospitalàries** en funció del **risc de morir o emmalaltir** dels pacients a partir de l'estratificació de la població de Catalunya en 5 nivells (un 50% de la població es troba en el nivell de risc basal, un 30% en el de risc baix, un 15% en el de risc moderat, un 4% en el de risc alt i un 1% en el de risc molt alt). La taxa de visites als serveis hospitalaris **augmenta** a mesura que ho fa el nivell de risc. La taxa del nivell de risc basal es duplica en el risc baix, es triplica en el risc moderat, es quadruplica en el de risc alt i es quintuplica en el de risc molt alt.

Taxa per 100 habitants

Les persones amb més càrrega de morbiditat tenen una taxa d'urgències hospitalàries més elevada, tant els homes com les dones.

No hi ha diferències en el **nivell de triatge** a l'entrada d'urgències entre homes i dones. A mesura que augmenta l'edat augmenta el percentatge d'urgències amb risc vital.

Els **homes** tenen unes taxes lleugerament inferiors a les de les **dones** en els estrats de risc més baixos i superiors en els més alts.

El 62,1% de les urgències hospitalàries no presenten risc vital o no es consideren d'atenció urgent. Als CUAP, aquesta situació representa el 85,8% de totes les urgències.

La **taxa d'urgències hospitalàries** per 100 habitants dels residents a Catalunya mostra que les persones amb **rendes més baixes** dupliquen les taxes de les de les persones amb renda mitjana. Aquest gradient és més acusat entre les dones.

La taxa d'urgències hospitalàries també augmenta a mesura que disminueix el nivell de renda.

Triage	Hospitals		CUAP	
	Homes %	Dones %	Homes %	Dones %
RV immediat	0,4	0,2	0,2	0,2
RV previsible	4,8	5,2	0,5	0,5
RV potencial	33,4	31,9	13,3	13,6
Sense RV	51,1	51,8	62,1	63,2
No urgent	10,4	10,8	23,8	22,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

RV: risc vital.

Sense informació o erroni: 1,2% (hospitals) i 18,8% (CUAP).

En el 86% dels casos atesos als hospitals, la iniciativa d'anar a urgències l'ha pres el mateix pacient; només el 14% de les urgències arriben per indicació d'un professional sanitari.

La majoria dels pacients atesos als serveis d'urgències hospitalaris (89%) i CUAP (99,9%) **procedeixen** del seu **domicili** o residència social. En els darrers anys, en les urgències hospitalàries s'observa una tendència lleugerament decreixent d'aquesta proporció i un cert increment en les que venen derivades dels recursos d'atenció primària (8,5%).

Grup de categories de diagnòstics ¹	Hospitals		CUAP		SEM		AC	
	Infants	Adults	Infants	Adults	Infants	Adults	Infants	Adults
Lesions i intoxicacions	19,9	18,3	20,1	14,8	25,3	21,3	12,5	9,1
Malalties de l'aparell respiratori	27,1	9,1	29,3	17,3	11,1	9,3	30,7	14,6
Síntomes, signes i afeccions mal definides ²	16,8	11,2	16,2	13,8	31,0	20,2	20,5	14,6
Malalties del sistema musculoesquelètic i el teixit connectiu	4,4	12,5	4,6	14,7	2,7	8,8	2,9	11,0
Malalties del sistema nerviós i els òrgans dels sentits	9,8	10,9	11,6	9,3	9,5	7,7	12,7	7,6
Malalties de l'aparell digestiu	8,1	7,3	6,3	8,6	3,8	2,5	6,2	7,4
Malalties de l'aparell circulatori	0,6	7,3	0,4	4,6	1,1	13,4	0,4	7,6
Malalties de l'aparell genitourinari	2,5	9,0	1,7	7,0	0,7	2,2	1,7	6,8
Trastorns mentals	0,9	3,8	0,3	3,1	7,7	10,8	0,6	4,9
Malalties de la pell i el teixit subcutani	2,7	2,4	2,9	2,7	0,5	0,1	3,3	4,9
Malalties infeccioses i parasitàries	5,5	1,5	6,3	2,8	0,4	0,1	6,8	2,7
Complicacions de l'embaràs, el part i el puerperi	0,0	4,5	0,0	0,4	4,6	1,8	0,0	0,5
Altres	1,6	2,2	0,3	0,9	1,8	1,8	1,8	8,2
Total	100	100	100	100	100	100	100	100

¹ Les dades del CMBD-UR s'han analitzat en funció del diagnòstic principal. En el cas del CMBD-AP, s'han tingut en compte tots els diagnòstics de cada visita (mitjana de visites per diagnòstic: 1'15).

² i altres factors que influeixen en l'estat de salut.

Globalment, més del 55% de les urgències es distribueixen en quatre grups de **categories de diagnòstic més freqüents**: les lesions i intoxicacions; els símptomes, signes i altres afeccions i factors que influeixen en l'estat de salut; les malalties de l'aparell respiratori, i les del sistema musculoesquelètic i el teixit connectiu. Ara bé, aquestes freqüències varien segons l'àmbit assistencial, l'edat i el sexe.

En els **menors de 15** anys, els **processos respiratoris** són responsables d'una de cada quatre urgències als hospitals, als CUAP i a l'AC. Al SEM, ho són les lesions i les intoxicacions i, l'atenció per simptomatologia poc definida.

En els **adults**, la principal causa d'utilització dels recursos urgents són les **lesions i intoxicacions** als serveis hospitalaris i al SEM, mentre que als CUAP i a l'AC ho són els processos respiratoris.

La situació dels malalts a l'**alta** es manté estable al llarg dels anys. Els malalts dels hospitals i els CUAP, majoritàriament, reben l'alta al **domicili**, a la residència social, etc. (amb indicació de control posterior si cal). Aquesta proporció és més elevada en els infants (més del 92%) que en els adults (80%).

L'**hospitalització domiciliària**, encara que només representa el 0,1 de les altes de les **urgències hospitalàries**, ha anat augmentant en els darrers anys. La utilització d'aquest recurs l'any 2019 gairebé es triplica respecte el 2016, la qual cosa podria indicar l'inici d'una major utilització d'aquesta alternativa a l'ingrés, tal com recomana el Pla nacional d'urgències de Catalunya (PLANUC). Als CUAP, les xifres són encara molt baixes.

La **mortalitat** global dels pacients atesos als recursos urgents es manté estable en els darrers anys, al voltant del 0,1%.

